

VALTAKUNNALLINEN EVANKELIUMIJUHLA TURUSSA
Armo seurat, lähetysjuhla la 30.6.2012 klo 11.00
Anni Maria Laato

Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa

Nyt siirrymme täältä Turusta, meren rannalta, ajassa kauas taaksepäin Välimeren rannikolle varhaisen kirkon aikoihin. Kuuntelemme hetken, mitä varhaisen kirkon kristityt opettavat meille siitä, mitä armo voi saada ihmisen tekemään.

Armo on sitä, että Jumala antaa meille lahjaksi ihan kaiken, sulasta hyvydestään. Jumala myös tahtoo, että armoa, hyvyttä ja anteeksiantamista jaetaan eteenpäin. Varhaisen kirkon ajalta tunnemme monta kertomusta siitä, miten armo on koskettanut jonkun ihmisen sydäntä niin, että hän on halunnut tuoda armoa toisten ihmisten elämään.

Fabiola oli roomalainen rikas rouva, jonka elämä ei ollut ollut helppoa. Monien vaiheiden jälkeen hän joutui miettimään elämänsä suuntaa. Hän katui syntejään ja pyysi niitä anteeksi. Ilo siitä, että oli saanut synnit anteeksi, sai hänet keksimään aivan uusia tapoja auttaa muita. Hän huomasi, että Rooman kaduilla oli paljon sairaita ja köyhiä, ja hän halusi auttaa heitä. Hän sai ajatuksen, jota kukaan muu ei siihen mennessä ollut keksinyt: hän perusti omilla rahoillaan sairaalan, Rooman ensimmäisen, ja hoiti siellä köyhiä ja sairaita omin käsin.

Toinen kristitty nainen, Melania, halusi myös auttaa. Hän on itse kertonut mainion kertomuksen siitä, miten hän oppi, ettei hyvää tehdä siksi, että itse saisi kehuja. Tultuaan Roomasta Egyptin Aleksandriaan Melania kuuli erämaaisä Pambosta, ja meni erämaahan tapaamaan häntä. Melania otti mukaansa noin 90 kg hopeaa ja antoi sen Pambolle. Tämä letitti kaikessa rauhassa palmunlehtiä, siunasi Melaniam sanomalla ”Jumala palkitkoon sinut” ja pyysi taloudenhoitajaa jakamaan rahat köyhille veljille. ”Siellä minä seisoin” kertoi Melania, ”ja odotin saavani häneltä kiitosta ja kehuja lahjastani. Kun en kuullut mitään häneltä, sanoin: ’Herra, sinun täytyy tietää kuinka paljon tuo on – se on 90 kiloa!’ Nostamatta edes päätään Pambo vastasi minulle: ’Lapsi, se, jolle annoit tämän, ei tarvitse vaakaa. Hän, joka punnitsee vuoret, tietää hyvin mitä tuo hopea painaa. Jos antaisit sen minulle, tekisit aivan oikein puhuessasi siitä, mutta jos annat sen Jumalalle, joka ei halveksinut niitä kahta ropoakaan – ole silloin hiljaa.’ Näin Herra vaikutti, kun tulin vuorelle,” sanoi Melania. Melania ja Pambo ystäväystyivät, ja kun Pambo pian kuoli, Melania huolehti hänen hautaamisestaan.

Fabiola ja Melania ovat esimerkkejä siitä, että armon kokeminen omassa elämässä saa ihmisen toimimaan toisten hyväksi. Kun lukee varhaisen kirkon opettajien saarnoja, huomaa kuitenkin, että aivan kaikki kristityt eivät tuohon aikaan olleet niin innostuneita auttamaan tai armahtamaan. Esimerkiksi Augustinus piti usein tarpeellisena muistuttaa seurakuntalaisiaan siitä että köyhiä pitää auttaa.

Kerran Augustinus piti terävän saarnan, jossa hän kehottaa kristittyjä antamaan anteeksi toisille ihmisille. Hän opettaa kuulijoitaan jäljittelemään Jumalaa eli toimimaan niin kuin Jumala: antamaan anteeksi sulasta hyvydestä, vaikka toinen ei anteeksiantoa ansaitsekaan ja vaikka toinen tekisi väärin sinua kohtaan uudestaan ja uudestaan.

Hän osasi odottaa vastaväitteitä. ”Jäljitellä nyt Jumalaa! En minä osaa, minähän olen syntinen ihminen!” Ihan oikein, vastasi Augustinus, sinä oletkin syntinen ihminen, ja sen ymmärtäminen on tarpeellista. Juuri sellaiset Jumala on Kristuksen tähden ottanut rakkaiksi lapsikseen. Hän kehottaa kuuntelemaan apostoli Paavalia, joka sanoo: ”Antakaa toisillenne anteeksi, niin kuin Jumalakin on antanut teille anteeksi Kristuksen tähden. Olkaa Jumalan jäljittelijöitä, olettehan hänen rakkaita lapsiaan” (Ef 4:32–5:1). Jos me haluamme itse saada anteeksi, niin kuin me Isä meidän -rukouksessa pyydämme, niin meidänkin pitää olla valmiita antamaan anteeksi, niin kuin me samassa rukouksessa sanomme tekevämme.

Augustinus sanoo anteeksiantamisesta vielä tärkeän asian. Anteeksiantaminen vapauttaa sen, joka antaa anteeksi. ”Antakaamme anteeksi niille, jotka katuvat. Meidän pitää ajaa vihamieliset ajatukset pois sydämeistämme. Jos ne jäävät sydämeemme, ne vahingoittavat sitä. Kun sinulta pyydetään anteeksi, anna anteeksi.” Aina ei ole helppoa antaa anteeksi, eikä se käytännössä aina suju yhtäkkiä. Mutta juuri siihen kaikkia kehoitetaan. Katkerat ja vihamieliset ajatukset vahingoittavat omaa sydäntä. Kun on vaikea antaa anteeksi, pitää tulla usein sinne, missä julistetaan Jumalan armoa, tulla kirkkoon ja ehtoolliselle, ja antaa armon hoitaa.

Augustinus opetti armosta niin usein ja hienosti, että häntä kutsutaan ”armon opettajaksi”. Kirjoittipa hän melkein mistä tahansa asiasta, hän usein toisti Paavalin sanoja: ”Mitä sinulla on sellaista, mitä et ole saanut lahjaksi!” (1 Kor 4:7) ja Jeesuksen sanoja: ”Ilman minua te ette voi mitään” (Joh 15:5). Kaikki hyvä mitä meillä on, ja mitä me voimme antaa toisille, on Jumalan lahjaa. Kasteessa me olemme saaneet Pyhän Hengen ja päässeet armon valtakuntaan. Siitä lähtökohdasta voi lähteä viemään armoa eteenpäin. Augustinus kirjoittaa vielä: ”Armoa ei näet anneta *sen perusteella*, että olemme tehneet hyviä tekoja, vaan *sitä varten*, että kykenisimme niitä tekemään.” (Henki ja kirjain 10.16).

Lopuksi katselemme armosta kertovaa kuvaa, jota meille selittää toinen pohjoisafrikkalainen teologi, Tertullianus. Jo varhain kristittyjen tunnuksiksi tuli kala. Sen voi nähdä varhaisissa hautapiirtokirjoituksissa ja katakombien seinillä. Kala on kreikaksi ikhthys, ja joku nokkela kristitty oli keksinyt, että sehän tulee seuraavien sanojen alkukirjaimista: IESOUS KHRISTOS THEOU HYIOS SOTER, Jeesus Kristus, Jumalan Poika, Vapahtaja. Tertullianus kehittää tätä kuvaa eteenpäin aika hauskesti: Jeesus Kristus on suuri kala, ja me kastetut olemme pieniä kalasia, jotka uiskentelemme ison kalamme perässä kastevedessä. Hän selitti kastekoulussa oleville oppilailleen, että vain pysymällä tässä armon vedessä me pelastumme. Me voimme jatkaa Tertullianuksen kuvaa vielä vähän lisää: jakamalla armoa eteenpäin voimme kutsua lisää kaloja tähän taivaalliseen kalaparveen.